

HIŠA OTROK

GLASILO ANGELENEGA VRTCA

ŠT.18

MAY 2010

ALI STE VEDELI

KAZALO

2 Ali ste vedeli

3 Uvodnik

4 Iz zakladnice montessori

6 Pogovor

9 Tiha opazovanja

10 Dnevnik Angelinega vrtca

16 Iz otroških ust

19 Odmevi staršev

26 Starši sprašujejo

29 Zahvale in čestitke

... da smo našli v popoldnevih z babicami in dedki 134 obiskov in da so z veseljem prišli tudi dvakrat ali trikrat?

... da sta nas obiskali Karin Riggenbach in Meg Fedorovicz, trenerki izobraževanja 3-6 let ter pohvalili okolje in delo v Angelinem vrtcu?

... da so starši za sv. mašo 26. 3. 2010 sestavili priložnostni »band«?

... da bomo na Evharističnem kongresu v Celju nosili rdeče majice s simbolom, besedami iz pesmi »Vstani in steci k Jezusu« ter imenom našega vrtca?

... da je bila v aprilu dosežena največja povprečna prisotnost otrok v jaslilih in vrtcu v tem šolskem letu?

... da imamo veliko prošenj za prakso dijakinj in študentk?

... da nas vsako leto obiščejo študentke 1. letnika predšolske vzgoje s Pedagoške fakultete v Ljubljani?

... da smo poslali prošnjo za reševanje vprašanja dostopa do vrtca na Mestno občino Ljubljana, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet?

... da je naša telovadnica opremljena z novimi polivalentnimi blazinami, mehko blazino in švedsko skrinjo?

... da je poskusna spletna stran <http://ursulinski-zavod.si> kar lepo zaživel?

Hiša otrok, glasilo Angelinega vrtca

Izdaja Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, Josipine Turnograjske 8, Ljubljana

Odgovorna urednica: s. Zorica Blagotinšek

Urednica: Andreja Bole Vurušič, Barbara Podlogar, Klavdija Erhartič, Mateja Iršič Žibert, s. Nina Ipavec

Lektoriranje: Mihaela Vodlan

Prelom: Salve d.o.o. Ljubljana (Patricija Belak)

Tisk: Salve d.o.o. Ljubljana

Ljubljana 2010

elektronski naslov za pošiljanje člankov:
angelin.vrtec@guest.arnes.si

UVODNIK

Dragi vsi!

Pred vami je nova številka Hiše otrok in res sem vesela, da jo lahko sooblikujem. Kot boste sami ugotovili, so prispevki res čudoviti in zahvaljujem se vsem, ki ste jih pripravili. Tudi izhajanje vrtčevskega časopisa je eden izmed pokazateljev, da je res kaj pokazati, predvsem pa drag spomin vsem družinam na pomembno obdobje njihovih otrok, vnukov, sester, bratcev ... Vsak dan znova se zahvaljujem Bogu, da je uslišal Larino molitev, ko je pri dveh letih v cerkvi naglas prosila za »najboljši vrtec na svetu«. V srcu sem takrat vedela, da take prošnje nikoli niso neuslišane ... Ja, sedaj je v Angelinem vrtcu že drugo leto in res je čudovito ...

V tej številki boste našli iz zakladnice montessori opis občutljivih obdobjev v razvoju člove-

ka. Za pogovor smo prosili vzgojiteljico Janjo, da nam je razkrila del sebe. Tiha opazovanja nam za trenutek pričarajo dogajanje na vrtčevskem dvorišču ... Kot tema, ki je bila predstavljena tudi na sestanku, pa je izdatno opisano področje jezika. Ideje, kako montessori okolje pripravimo doma, lahko preberete proti koncu. Odmevi staršev na dogodke v vrtcu kažejo tudi na to, s kakšnim veseljem se jih udeležujemo. Letos so lahko na poseben dan obiskali vrtec tudi babice in dedki in glede na njihov odziv, zapisan v odmevih, mislim, da bodo taki dogodki tudi v prihodnje. Najbolj pa me vedno v vseh številkah prevzamejo čudovite fotografije naših otrok, saj na vsaki skupaj z družino iščemo, kdo je iz Larine skupine, koga od ostalih še poznamo itd. in takrat se Lari tudi utrnejo misli in mi pove kakšne dogodke, na katere jo spomnijo slike. Drobne podrobnosti, ki so samo njene in zato zame še posebno dragocene ...

Želim vam prijetno branje in prepričana sem, da se boste vsaj malo nasmejali ob prebiranju rubrike »iz otroških ust«.

mag. Mateja Iršič Žibert, Larina mamica

IZ ZAKLADNICE MONTESSORI

OBČUTLJIVA OBDODBJA V RAZVOJU ČLOVEKA

Zakon razvoja

Če otroci živijo v pripravljenem okolju, brez neprimernega posredovanja odraslega, lahko živijo svoje življenje v skladu z zakoni razvoja. Eden teh zakonov razvoja je zakon občutljivih obdobj.

Občutljiva obdobja v biologiji

Poimenovanje »občutljiva obdobja v razvoju« je prvič uporabil nizozemski biolog Hugo de Vries v povezavi z raziskavami razvoja določenih živali. Na človekov razvoj je poimenovanje prvič prenesla Maria Montessori.

Definicija občutljivih obdobj

Med razvojem pride obdobje posebne občutljivosti. Ta obdobja posebne občutljivosti so povezana z določenimi elementi v okolju, na katere je organizem posebno pozoren. Nanje se usmeri z neustavljivimi impulzi in s posebno aktivnostjo. Njihov namen je pomagati orga-

nizmu, da pridobi določene funkcije ali posebne značilnosti. Ko je cilj dosežen, posebna občutljivost izgine in je pogosto zamenjana z drugo.

Ko je občutljivo obdobje na višku, ga lahko primerjamo žarometu, ki prihaja iz uma in osvetljuje določen del okolja, tako da pusti ostalo v pozabi.

Značilnosti občutljivih obdobj

Pojavi se v določenem obdobju življenja in se ne pojavi nikoli več kasneje. Traja omejen čas, ne moremo z gotovostjo predvidevati, kdaj bo nastopilo. Veljajo za vse otroke po svetu. Določene sposobnosti otroka so zelo občutljive: otroci si jih bodo z večjo gotovostjo pridobili v tem obdobju.

Otroci bodo v tem obdobju zelo zavzeto delali; učenje je popolno veselje, to je tisto, kar si najbolj želijo.

Občutljivo obdobje

Gre za ljubezen med otrokom in okoljem. Kot nekdo med množico naenkrat prepozna obraz ljubljene ali med množico glasov glas ljubljene, tako otrok prepozna intelektualno dejavnost v okolju, ki je odgovor na njegovo notranjo potrebo.

»Ujeti tok, ki preplavlja«

Ker občutljiva obdobja ne trajajo za vedno, ampak so prehodna, je zelo pomembno, da jih prepoznamo, da lahko iz njih napredujemo kar najboljše.

Primer iz gibanja: v občutljivem obdobju se otrok z veseljem želi naučiti preciznih gibov, ki so potrebni. Če, pravi Maria Montessori, je natančnost gibanja predstavljena v občutljivem obdobju, to omogoča normalen razvoj in tudi vpliva na celotno osebnost, pri naša zadovoljstvo. Če ni dovolj perfekcije gibanja, so posledice pri razvoju ravnotežja, manj je veselja, negotovost vase in vpliva na naslednje stopnje razvoja.

Seveda se bo otrok razvijal tudi brez pozornosti na občutljiva obdobja, vendar bo imel individualni primanjkljaj v primerjavi s tem, kaj bi lahko bil. Z zamujenim občutljivim obdobjem zamudimo eno možnost za izpopolnjenje sebe na določenem področju – pogosto za zmeraj.

Če otrok zamudi občutljivo obdobje v svojem razvoju, se bo razvijal naprej v odraslo osebo. Toda kot odrasli ne bo tako močan, zgrajen kot posameznik, kot bi lahko bil, če bi izkoristil konstruktivno moč občutljivega obdobja. Mnogi odrasli se boleče zavedajo

primanjkljajev na fizičnem, miselnem in socialnem področju. Če bi imeli prave spodbude v okolju v pravem trenutku, ne bi odrasli tako okorno v gibanju, slabi v igri, z nezanimanjem za glasbo, s pomanjkanjem občutka za barvne kombinacije, ignorantski za umetnost, obupni v naglasu, nečitljivi v pisanju, omahljivi v odločitvah ...

Kaj lahko storimo ob občutljivih obdobjih otrok?

Dopustimo otroku, da sledi določenim interesom, ga ne prekinjamo. Pripravimo okolje (pravimo, da ima material dostopen; ko pride čas za to, ga bo opazil in sam začel z uporabo). Dajamo samo potrebno pomoč, vsaka nepotrebna pomoč je ovira otrokovemu razvoju.

»Zamujen avtobus«

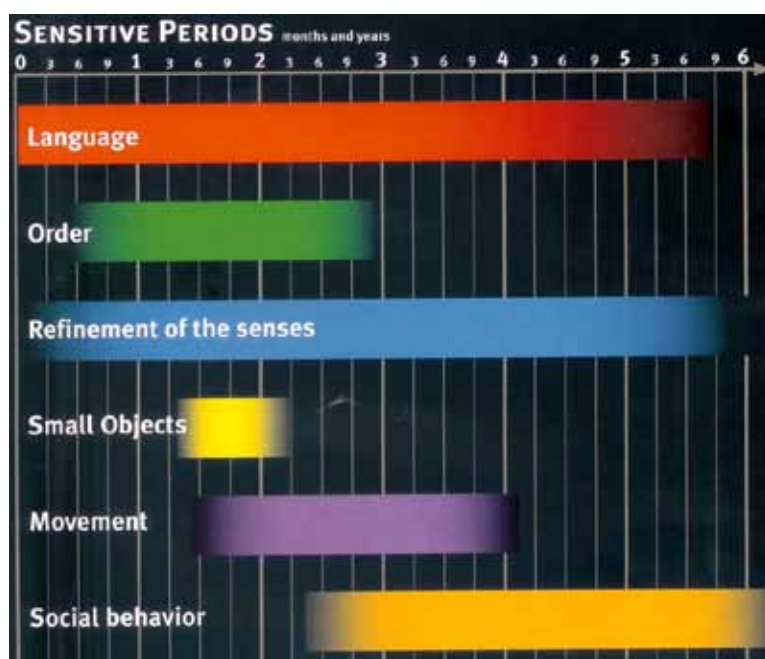
Nesmiselno je poskušati ujeti občutljivo obdobje, ko je minilo. Zamudili smo avtobus, ki je bil zadnji in edini za določeno destinacijo. Nesmiselno je pričakovati od sedemletnega otroka, da ga bo zanimalo učenje črk s pomočjo tipanja peščenih črk.

Zahtevnost ni vprašanje starosti

Pogosto mislimo, da so stvari preprostejše za

učenje glede na starost, težje za mlajše, lažje za starejše. Vedno ni tako. Kako preprosto je učenje jezika za malega otroka in kako težko za odraslega. Enako pri razlikovanju majhnih razlik pri čutnih vtisih. Ali pa učenje poezije na pamet.

Časovna preglednica nekaterih občutljivih obdobj

Občutljivo obdobje za jezik

Odrasli, ki se skuša naučiti tujega jezika, ugotovi, kako težka naloga je to. Potrebuje veliko napora, časa, dobrega učitelja in kljub temu bo vedno govoril kot tujec. Popolnoma drugače je pri otroku. Brez razloga, brez lekcij, brez zavestnega napora se bo naučil jezika, ki ga sliši, z vso dovršenostjo.

Občutljivo obdobje je daljše kot druga obdobja, saj je najzahtevnejše zaradi kompleksnosti jezika.

Pri štirih mesecih otrok pozorno gleda premikanje ust in proizvaja nejasne nesmiselne besede. Otroku ne imitira vseh glasov iz okolja. Posebno pozoren je na človeške glasove. Stavke začne govoriti po drugem letu starosti.

Pisanje: 3,5–4,5 let

Branje: 4,5–5,5 let

Občutljivo obdobje za red

Občutljivo obdobje za red se začne z otrokovim prvim letom in traja približno dve leti, najmočnejše v otrokovem drugem letu. V tem času otrok kaže posebno zanimanje za red tako v času kot v prostoru. Zanj je bistvenega pomena, da ima vse v okolju določen prostor in da si aktivnosti v dnevu sledijo po ustaljeni rutini. Primer: če stol ni na pravem mestu, ga bo premaknil na pravo mesto ...

Razlika med odraslim in otrokom

Odrasli rad živi v urejenem okolju, ker ga to navda z občutjem ugodja. Gospodinja reče, moja hiša mora biti urejena, a vendar samo reče.

Otrok pa ne more živeti v neredu. Red je zanj življenjska potreba.

Za otroka je potrebno, da ima red in stalnost v okolju, ker se izgrajuje glede na elemente v okolju.

Za otroka določene starosti je to življenjska potreba. Nered ga boli in otrok ga čuti kot rano v globinah svoje duše, tako da bi lahko rekel: »Ne morem živeti, če okoli mene ni reda.«

Otrok pa se izgrajuje s pomočjo gradnikov iz okolja.

Za malega otroka je red nekaj takega kot ravna površina za zemeljska bitja, če hočejo hoditi in iti naprej, kot voda za ribo.

Red ...

Red pomeni, da so stvari na svojem mestu. Mentalno neko okolje obvladujemo takrat, ko ga tako dobro poznamo, da se lahko v njem sprehajamo z zavezanimi očmi in tisto, kar v njem hočemo, najdemo na dosegu roke.

Taka ureditev prostora je nujna za mir in srečo v življenju.

Kako lahko pomagamo otroku skozi občutljivo obdobje za red

Ker otrok potrebuje red v svojem življenju, da lahko izgradi svoj um, mu lahko pomagamo z ustaljenostjo v okolju in rutinami vsakega dne.

Občutljivo obdobje za izostritev čutov

Občutljiva obdobja ne vodijo otrokovega uma samo v odnos z določenim izbranim elementom v okolju, ampak tudi izpopolnjujejo funkcije v razvoju. Otroci imajo posebno zanimanje za zaznavne vtise vseh vrst – barve, zvoki, oblike, teksture ... To je tudi obdobje za izostritev čutov.

V tem obdobju da Maria Montessori otrokom zaznavne materiale. Ti materiali odgovarjajo na otrokovo naravno zanimanje za zaznavne vtise in tudi preko aktivnosti izostrijo čute, izpopolnijo njihove funkcije. Maria Montessori je poudarila, kako pomembno je to v nekaterih poklicih: kako koristno za zdravnika, ki ima izostren tip, vonj.

Občutljivo obdobje za socialno vedenje

Otrok v starosti 2,5–6 let ni občutljiv samo na zunanje zaznavne vtise, ampak tudi na izpopolnjevanje telesnih gibov.

To je čas za vaje vljudnosti in spoštovanja: odpiranje in zapiranje vrat, nošenje ostrih predmetov, obnašanje pri mizi, pozdravljanje, počakati v vrsti, ponuditi nekaj, se zahvaliti, spoštovati delo drugih ...

(Literatura: M. Montessori: Skrivnost otroštva;
M. Montessori: Her life and work)

POGOVOR

1. Za začetek Vas prosim, da se na kratko predstavite.

Sem Janja Burjek in prihajam iz majhne vasi Lesno Brdo pri Horjulu. Imam moža Jureta in dve hčerki. Tinkara je stara štiri leta in pol, Tereza pa šteje leto in pol. Do lanskega leta sem se poleg vzgoje in izobraževanja intenzivno ukvarjala tudi z mažoretno in twirling dejavnostjo, zdaj pa veliko pojem.

2. Kdaj ste se odločili za poklic vzgojiteljice? Kako ste se spoznali z metodo montessori vzgoje?

Ob koncu osnovne šole sem se odločala, kaj bi rada v življenju sploh počela. Vedela sem, da imam rada glasbo in gibanje, rada pa sem delala tudi z rožami. Tako da sem se odločala med vrtnarsko in vzgojiteljsko srednjo šolo in tehnica se je obrnila v pravo smer. Dokončala sem srednjo vzgojiteljsko šolo, nato pa sem se vpisala še na fakulteto. 1. leto sem se zaposlila v Vzgojno-varstveni enoti Horjul, kjer smo odpirali dva oddelka, ki delujeta po vzgojnem konceptu Marie Montessori. Zanimalo me je, kakšen vzgojni koncept je to in iz radovednosti sem se vpisala ter z nekaj vzgojiteljici šla na kratko izobraževanje v Angelin vrtec. Tako sem že na začetku leta dobila v svoje roke otroke v starosti od 1 do 3 let. V naslednjem letu sem se pridružila kolektivu Angelinega vrtca in šla tudi na izobraževanje v montessori pedagogiki od 1 do 3 let v okviru Montessori inštituta. Sedaj pa zaključujem študij montessori pedagogike v starosti od 3 do 6 let.

3. Ste vzgojiteljica v vrtcu in jaslih. Kje se Vam zdi, da je lažje delati?

Vsaka starost ima svoje specifične. Do marca sem delala v rumeni sobi z otroki starimi do 6 let in tam otroci potrebujejo veliko intelektualnega izziva, veliko pogovora, otroci več preizkušajo. V jaslih je več fizičnega dela, imeti je potrebno veliko potrpljenja, večkrat pokažeš, kako se dela z materiali, veliko je opazovanja

in poizkušanja. Ne morem se opredeliti, kje je lažje delati. Povsod je lepo in hkrati velik izziv.

4. Kako poteka Vaš delovni dan? Se morate nanj veliko pripravljati?

Ja, verjetno tako kot v vsaki družini. Vstanemo vsaj dve uri pred službo, se hitro uredimo, odpeljemo Tinkaro in Terezo v vrtec, nato pa se odpravim proti Ljubljani. V vrtcu sem ponavadi vsaj 15 minut pred otroki, da pogledam, ali je okolje urejeno in pripravljeno za delo, vklopim glasbo in otroci počasi pridejo v sobo. Sledi delo z materiali, zajtrk, pridruži se mi Urška in delamo naprej, pripravimo malico, z otroki raznosimo ležalnike in gremo ven ali v primeru slabega vremena v telovadnico. Ko pridemo nazaj, imamo skupaj krog, kjerujemo, plešemo, imamo igro tišine. Kmalu pride kosilo in otroci gredo k počitku. Midve z Urško vmes ponavadi pripravljamo kakšne materiale, urejamo okolje ali se pogovarjamo o otrocih – kaj sva opazili. Ko otroci vstanejo, imajo malico, nato pa gremo počasi ven ali v telovadnico. Ko grem domov, še velikokrat razmišljam o otrocih, okolju, kaj moram še pripraviti. Tako da poklic vzgojitelja je poklic, ki se ne konča z odhodom domov.

5. Odrasli smo navajeni, da naš delovni kolektiv sestavljajo nam enaki – odrasli. Vaš delovni »kolektiv« pa je skupina otrok. Se strinjate, da delate v čudovitem, nepokvarjenem kolektivu, kjer ni ljubosumja, preprirov, zamer ...?

Vedno sem opazovala ljudi, ki delajo z otroki. Opazila sem, da imajo na obrazu en poseben, vesel izraz. To mi je dalo misliti in ugotovila sem, da vzgojitelji veliko poskušamo dati otrokom, vendar v resnici nam otroci dajo mnogo več. Dajo nam nasmeh na obraz in veselje do življenja. Vsakokrat znova se lahko čudim njihovemu razmišljanju, reakcijam. So tako spontani in nepokvarjeni in velikokrat naravnost povedo, kaj mislijo. Ja, to je res veselje in zadovoljstvo.

6. Jezus je rekel: »Če ne postanete kakor otroci, ne pridete v nebeško kraljestvo.« Pri delu z otroki tudi sami ponovno postajate otrok. Kako doživljate »preobrazbo« iz odraslega v otroka?

Če hočemo biti v življenju zadovoljni in veseli, se moramo velikokrat preleviti v otroka. Takrat opažam, da se velikokrat iz srca nasmejem, skrbi izginejo, ostane trenutek sreče. Vedno znova se zahvaljujem Bogu, da imam to možnost, dar, da to še vedno lahko storim.

7. Maria Montessori je že pred mnogimi leti ugotovila, da imajo majhni otroci srkajoči um, ki je zmožen vse vsrkati kakor goba. To je čas, v katerem se otrok oblikuje in je zato zanj ta čas še posebej pomemben. Kako jim lahko pri tem oblikovanju pomagamo odrasli, ki nismo šolani montessori vzgojitelji in se včasih ne znamo posvetiti temu srkajočemu umu?

Veliko staršev me to sprašuje in moj odgovor je vedno: Pustite otroku, da veliko stvari lahko dela z vami. Naj z vami kuha, pospravlja, vrtnari, slika, sestavlja ... Bolj kot bomo dopustili otroku, da dela, raje bo delal in bolj kot mu bomo pustili, da bo pri tem samostojen, bolj bo otrok postal samostojen. Zavedati se moramo, da vse, kar delamo, ni samo za ta trenutek, ampak postanejo temelji za celo življenje.

8. Otroci imajo na voljo veliko različnih materialov, s katerimi delajo in razvijajo svoje sposobnosti. Mnogi izmed teh materialov so v določeni otrokovi starosti še pretežki zanj. Kako otrokom pomagata pri njihovi tihi prošnji »Pomagaj mi, da naredim sam«?

Poskušam jim izolirati težavnost. Če si otrok izbere pretežak material, ga poskušam zvabiti k materialu, ki je podoben, a je bolj primeren za njegovo starost. Če otrok kljub temu vztraja, mu ga predstavim, je pa ponavlja tako, da ni preveč uspešen. Ni pa to nič narobe in je vseeno dobro, da vsaj vidi.

9. Vsak izmed otrok je drugačen, zato ni možno delati z vsemi enako. Kako dosežete, da otroci, kljub svoji drugačnosti, lepo delujejo kot skupina?

V skupini pride do nekega naravnega ritma. Dnevno poskušam vsakemu otroku predstaviti vsaj en material in se mu posvetiti. Če rabijo pomoč, tudi zdaj že pridejo ponjo, sicer pa si veliko stvari izbirajo sami. Veliko poudarjamo vljudnost in spoštovanje do drugih, poskušamo biti umirjene in s tem se ustvari prijetna klima, ki jo čutimo vsi.

10. V Angelinem vrtcu je pomemben del življenja tudi molitev. Kako jo z otroki vključite v vsakdanje delo?

Pogovarjamo se o praznikih, molimo ali pojemo v krogu. Vedno je del časa v krogu namenjen temu, da prinesemo preprogo, kip Marije ali Jezusa na križu (odvisno od praznikov v letu), prinesemo

zraven svečko in šopek rož. Nato imamo igro tišine, molitev ali odlomek iz Svetega pisma ter pesem. Pred kosilom se tudi zahvalimo Bogu za vse darove. Sicer pa čez dan veliko pojemo.

11. Skozi otroške oči je svet videti drugačen. Tudi Boga otroci sprejemajo drugače, verjamejo, da Bog je, odrasli pa včasih potrebujemo dokaze za njegov obstoj. Kako v vrtcu oz. jaslih otroci »sodelujejo« z Bogom?

Pri mlajših otrocih je to morda malo manj vidno oziroma opazno, je pa tako, da otroci enostavno sprejemajo dejstva, govorijo, da je Jezus na križu, da ima Marija Jezusa v naročju in nimajo dvomov. Mislim pa, da se »sodelovanje« z Bogom kaže predvsem v spoštovanju, upoštevanju, umirjenosti. Čutijo, da jim je lepo. V vrtcu pa otroci veliko sprašujejo, zanima jih vse. Vedno bolj opažam, da otroci res potrebujejo duhovnost. To je poudarjala že Maria Montessori. Vsak človek potrebuje vero in upanje, da je izpolnjen. In ko otroku kaj poveš, razložiš, se mu obraz zjasni in je zadovoljen.

12. V vrtcu oz. jaslih, kjer je veliko otrok, je potrebno vzdrževati red in disciplino. Kako vam to uspe doma, ko se iz vzgojiteljice prelevite v mamo?

Ja, saj poznate pregovor: »Kovačeva kobilica je velikokrat bosa.« Sem čisto običajna mama, ki ji včasih zmanjka energije za potrpežljivost, vztrajnost ... Vidim, da mi je Bog dal dva dobra učitelja. Zdaj velikokrat bolje razumem, ko mi kakšen od staršev potoži. V vrtcu pride do drugačnega odnosa kot med starši in otroki. Doma se vedno znova preizkušajo meje, potrpežljivost. Mi je pa poznavanje vzgojnega koncepta Marie Montessori velikokrat v pomoč, da bolje razumem in reagiram na situacije. Sicer pa hčerki doma vključujem v dnevne opravke, odkrivamo naravo, se veliko pogovarjamo ...

13. Ali lahko po koncu delovnega dne službo preprosto izklopite ali jo nosite s seboj domov in o otrocih razmišljate tudi doma?

Tako kot sem rekla že prej: poklic vzgojitelja se ne konča z uro v službi, to je način življenja. Vedno premišljuješ o otrocih, ko greš v trgovino, gledaš za košaricami, pladnji, doma zbiraš male predmete. To je očitno naše poslanstvo.

TIHA OPAZOVANJA

Sedaj ko je pomlad že v polnem razcvetu, smo z otroki veliko zunaj in imam priložnost, da jih opazujem, tu in tam prisluhnem pogovoru med njimi ali se z njimi igram. Dogajanje na dvorišču je običajno zelo živahno. Na prvi pogled je samo tekanje napolnjeno z otroškimi glasovi, a v resnici je pravi niz malih prizorov, ki si sledijo brez prestanka. Lepo je opazovati ta tok življenja, otroške radosti in iskrivosti, biti priča tudi padcem in bolečinam, pogumnim podvigom in trenutkom predaha. Ob pogledu na to lepoto bivanja in rasti vsakega je nemogoče ostati brezbrizen. Spontano iz srca privre hvalnica Njemu, Stvarniku, ki je vsa ta mala bitja poklical v življenje ter jim v telesa in srca položil neštete možnosti, ki jih morejo odkriti, razviti in postati v polnosti oni sami, pravi originali, ki bodo nekoč odkrili svojo pot in poslanstvo v tem našem svetu.

Pa sedaj pogledimo nekaj prizorov iz sveta malih. Na vlaku plezajo in odkrivajo raznovrstne spretnosti veliki in mali otroci. Nekateri si domišljajo, da so opice v džungli in se zvijajo ter bingljajo na vse načine. Spet drugi drvijo z neznansko hitrostjo na morje, pa smola, pokvarila se je guma. Hitro ven kovček z orodjem in že bo popravljeno. Na vlaku je seveda tudi dimnikar, ki skrbi za čist dimnik, če je potrebno pa tudi z laso ujame mimo drvečega leva oz. rešuje povoženega slona. Vlak služi tudi kot opazovalnica. Ko po klancu prisopihajo očki in

mamice, se zve po celem igrišču: »Ema, domov, Ema, domov ...« in že se od enega prizora utrga deklica, ki veselo teče k vratom.

Na treh plezalih pri vходу večji otroci delajo prevale ali se gugajo kot »na ražnju«. Tam je pogosto tudi trgovina ali slaščičarna. Tu lahko kupite sladoled vseh vrst. Plačilno sredstvo so kamenčki ali listi. Cena je različna, od 1 do 10 evrov, odvisno od okusa.

V niši pod arkadami pa stanuje mlada družina. Imajo sestro, ki gre v šolo, malega bratca in dojenčka ter mamico in očija, ki sta dolgo v službi. V mladi družinici naenkrat izbruhne prepir in očka ugotovi: »Ja, poročiti se še morava!« in mladi par steče pomerit prstan v zlatarno. Čez čas se zopet dobijo pri kosilu, na začetku sklenejo ročice in zmoliijo. Prijetno presenečena sem obstala in se pridružila tej tihi in spontani molitvi. Otroške igre so odsev njihovega življenja, zgodb, risank in domišljije. Pod arkadami se dogaja še marsikaj. Nekateri radi ustvarjajo: rišejo, oblikujejo plastelin, po načrtu sestavljajo avto, bager, helikopter ... »rihtajo« dojenčka. Spet drugi sestavljajo lesene okvirje, gradijo stolpe, tunele in garaže iz lesenih kock.

Eni radi raziskujejo po grmičevju. Najdejo korenine, polžke, deževnike, mravlje, hroščke, kamenčke in vse skrbno zbirajo in opazujejo. Srečna sem, ko jih gledam, kako odkrivajo raznovrstna bitja in se čudijo nad tem, kar je nam odraslim že dolgo znano. Pred kratkim sem opazila »rumenčka«, ki je pobožal nežne liste grmičevja in mi rekel: »Poglej, s. Mojca, kako so te rožice pozimi zacvetele!«

O, ko bi se znali vsak dan čuditi našemu lepemu svetu in se ga razveseliti kot otroci. Oni živijo v sedanjosti in pozornosti na tisti trenutek, ki se pravkar dogaja. Otroci so mi velikokrat v izziv, saj naj bi »postali kakor otroci, kajti njihovo je nebeško kraljestvo« (prim. Mt 18,3).

DNEVNIK ANGELINEGA VRTICA

JANUAR 2010 – 4. MAJ 2010

JANUAR

g. Jure Žabkar nam je omogočil
srečanje z živahnim robotom

Kako malo je potrebno za otroško
veselje na velikem igrišču in na terasi

FEBRUAR

16. 2.
Pust -
prijazne
maškarce,
majhne
in velike

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

19. 2.

Vesetje ob srečanju s prvošolkami
in prvošolci iz Angelinega vrtca

MAREC

Vrstile so se hospitacije dijakin in študentk

26. 3.

Izdelovali smo butare. Najstarejši otrok iz vsake skupine 3-6
jo je na Cvetno nedeljo odnesel k blagoslovu.

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

26. 3.

Zahvala za dar družine in življenja
v sv. maši

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

MAREC-APRIL

Prav posebni, nepozabni obiski
za nas vse

Vzgojiteljski zbor praznuje in se izobražuje

IZ OTROŠKIH UST

Izjave otrok iz vrtca

Malemu Marcelu uspe zlesti pod leseno gugalnico. Ves ponosen pride na drugi strani ven in reče: »Samo veliki fantje to zmorejo!«

Ko se kazalec premika k četrti uri, pogosto prihajajo otroci in sprašujejo, kdaj bo prišel/a moj/a oči/mami? Vzgojiteljica pogleda na uro, jo pokaže otroku in reče: »Poglej, enkrat med 15.30 in 16.15 bo prišel/a.« Otrok pa reče: »Zakaj pa ne sedemkrat?«

Mama reče Lizi: »Jutri se gremo sankat na Kurešček.«

Naslednji dan Liza vpraša: »Mama, kdaj se bomo šli sankat na Petelinček?«

»Imamo že smuči, nimamo pa še francarjev (pancarjev).«

»Ne smem jesti velikih margarín (mandarin).«

»Nekolog (ginekolog) je povedal mamici, da bo dojenček punčka ali fantek.«

»Pomagaj mi, prosim, zapreti nesramnice (namesto naramnice).«

V rumeni sobi, v času hospitacije:

Marcel: »S. Zorica, a ti danes ne boš jedla kosila?«

Julija: »Če ne boš jedla, boš postala majhna kot Janez in boš govorila ta-ta-ta.«

Družina Podlogar pelje svoja dvojčka Jakoba in Davida v vrtec. Ko zavijejo mimo trnovske cerkve, očka opazi skupino sester FMM, ki prihajajo k maši, in reče: »Poglejta, s. Mojca.« David se oglasi in pravi: »Štiri sestre Mojce.«

Babica reče otrokom: »Sita sem vas in bom šla.«

Očka pride domov.

»Kje pa je babica?« vpraša.

Otrok odgovori: »Preveč se je najedla in je šla, ker ji je slabo.«

Tri in pol letnik: »Moja mami je povedala, da so Dedka Mraza ukinili, ker je eni punčki nagajal. Tako grdo jo je gledal skozi očala.«

Tajda (4,5): »David, a bi se ti poročil z mano?«

David (3,5) razmišlja.

Tajda: »Veš, jaz si tako želim imeti čim prej otroke.«

David razmišlja.

Tajda: »Saj bi se z Antonom (5,5), ampak on hoče biti kmet, jaz pa ne bi bila.«

David: »Ja, samo potem bi se ti morala malo postriči (noge?!), ker morajo biti fantje večji kot punce.«

Liza in babica gresta proti vrtcu.

Liza: »Babica, kako se že imenuje ta hiša?«

Babica: »Parlament.«

Liza: »In kaj delajo ljudje v parlamentu?«

Babica: »Pogovarjajo se o tem, kako bomo mi živeli.«

Liza: »Aja, hiša eksperimentov.«

Otrok reče: »Ni mi všeč, ko me začne H. tretirat.« (Začetnica imena je spremenjena.)

Družina na izletu opazuje ptujski grad. Mamica vpraša: »Liza, a veš, kdo je živel v tem gradu?« Liza: »Ja. Krofi in krofice.«

Izjave otrok iz jasli

Otrok pripravlja malico, ko reže banano, pove vzgojiteljici: »Opica je banano.«

Vzgojiteljica se pogovarja z otrokom, da je dobil sestro. V pogovor se vključi drug otrok in pravi: »Tudi moj oče je rodil sestro, mamica tudi.«

Otrok leži na ležalniku in preden zaspi, se pogovarja sam s seboj: »Imam kanaterco (spodnjo majico).« Otrokovi starši so doma s Primorske.

Otrok pove drugemu otroku: »A veš, jaz sem sestra od bratca.«

Otroku vzgojiteljica predstavlja sadje in otrok reče: »Nana (banana).«

Drugi otrok pove: »Urška, a se spomniš, banana je za jesti.«

Otrok nato pokaže na grozdje in reče: »Ozdje.«

Drugi otrok: »Urška, a se spomniš, grozdje je tudi za jesti!«

Otrok popoldan vstane in ga še malo zanaša, ko gre proti kopalnici lulat. Ko to z Urško vidi, se malo nasmejiva. Otrok se ustavi, da roke ob bok, resno pogleda Urško in reče: »Urška, to ni prav nič smešno!« Midve se seveda še bolj nasmejiva, otrok naredi še nekaj korakov, se zopet ustavi in resno pove: »Janja, tudi to ni prav nič smešno!«

Otrok se zbudi med spanjem, ker ga lulat. Na ležalniku obstane v sedečem položaju, a ima odejo še čez glavo. Z Urško mu reče, naj gre lulat, otrok pa reče: »Janja, a si pozabila, najprej moram dati odejo z glave!«

Tinka (2 leti in ...): »Meni se danes kolca. Bo prišel ati, pa mi bo dal čokolado. Potem se mi bo nehalo kolcati.«

Mamica: »Kaj dela piščanček?«

Juta: »Pipipipi.«

Mamica: »Kaj dela krava?«

Juta: »Mu.«

Mamica: »Kaj dela osel?«

Juta: »Ia.«

Mamica: »Kaj dela mamica?«

Juta: »Kuha.«

Ema (4 leta): »Mami, kam dam risbico, ki sem jo narisala zate?«

Mama: »Kar tja jo daj, na mojo mizo.«

Ema: »A ti jo dam kar na popkovnico?«

Mama: »A misliš tipkovnico 😊?«

Vida (1,5 leta) najprej »previje« oba svoja dojenčka, nato poskusi previti še sebe na previjalni podlogi, ki jo je razgrnila na sredino kuhinje. Končno se spomni, da je še en dojenček pri hiši, zato začne plenico nameščati na mamin trebuh, ki je že kar velik in iz katerega se bo kmalu rodil dojenček.

Ema (4 leta) pomaga atiju pri sestavljanju omare. Pri tem se neizmer- no zabava, v prostih trenutkih vrti med prsti kotni izvijač. Na mami- no vprašanje, kaj ima v roki, strokovno odgovori: »Ja, saj veš, vrtolin.«

Po vrnitvi iz trgovine, kjer je Ema (4 leta) dobila nove copate za vrtec, takoj prosi: »Mami, ali imam lahko danes nove copate kar doma, da poskusim, če delajo?«

DIDMEVI OTROK IN STARŠEV

VEČERI Z MAMICAMI IN OČKI

Sestanka staršev sem se zelo veselila, vendar sem nekaj dni prej ugotovila, da bo tisti dan popoldan zelo snežilo in da je morda bolje, da greva medve z Laro domov in se sestanka udeleži Janez. Ko je Janez prišel domov, sem kar skoraj z zavijanjem v oči poslušala, kaj vse se je dogajalo na sestanku, saj je bila tema »jezik«. Mož mi je zelo natančno povedal o vsem, kar se je dogajalo ... Koliko novih idej za igrice z otroki ... Predanost vzgojiteljic je več kot očitna na vsakem koraku. Navdušile so me tudi vrečke s črkami. Mi smo dobili črko »i« in zbiranje predmetov se je začelo že kar takoj ... Res sem vesela, da je Lara, tako kot drugi otroci tega vrtca, deležna take preišljene pozornosti vseh, ki vrtec oblikujejo. Prepričana sem, da s tem dobiva res dobro podlago za življenje. Hvala!

mag. Mateja Iršič Žibert

MAŠA OB MATERINSKEM DNEVU

Zdi se, da je maša ob materinskem prazniku eden tistih tradicionalnih dogodkov naše družine, ki v letu kar ne smejo manjkati ... Tokrat smo se je udeležili že osmič, kajti ves ta čas je vsaj eden od otrok v Angelinem vrtcu.

To je vsako leto znova preprosto, radoživo, a tako veličastno, slavnostno in pristno druženje otrok z Jezusom. Njihovo vabilo, ki je tokrat odločno odmevalo skozi pesem *Vstani in steci k Jezusu, ki čaka te, On ljubi te na vekomaj* ... je v skrivnost darovanja svete maše pritegnilo tudi nas starše. On je tu, k njemu prinašamo na oltar vse, kar imamo, Njega prosimo, Njemu se zahvaljujemo.

Sodelovanje otrok na oltarju in pred njim, skupna pesem, zavzetost vzgojiteljic, prisotnost staršev ter nekaterih bivših in bodočih 'vrtičkarjev', še posebej pa iskrene prošnje iz ust otrok in skupna molitev za zdravje s. Metke – vse to je ustvarilo skupnost, ki združena stoji pred Gospodom in ga prosi, naj ji prisluhne.

Dogodek, ki je vsako leto nov – vedno so tu tudi novi obrazi – novi otroci, novi starši, nove vzgojiteljice, je hkrati čudovita priložnost za druženje, čeprav je bil tokrat ta del, zaradi nadaljnjih dogodkov v cerkvi, precej krajši. A verjamemo obljubi ravnateljice, da bo obilo časa na pikniku ... Se ga že veselimo! Kajti tudi to je eden tistih dogodkov, po katerem se v naši družini štejejo leta: »Še dva piknika, pa grem v šolo,« pravi Liza ...

Emilija Snoj

SREČANJE Z BABICAMI IN DEDKI

V Angelinem vrtcu imava štiriletnega vnuka Leona in dvoletno vnukinjo Tinko.

V marcu in aprilu smo bili stari starši povabljeni, da si v vrtcu ogledamo, kako poteka življenje naših vnučkov v tej ustanovi.

V RDEČI SOBI

V mesecu marcu smo bili povabljeni v rdečo sobo, kjer bivajo mlajši otroci (1–3).

Prvi vtis, ki naju je spremljal ves čas obiska, je bila čistoča in urejenost vrtca ter zelo prijazen sprejem vzgojiteljic in drugega osebja. Ta prijaznost pa ni bila namenjena samo nam, temveč predvsem otrokom. Otroci so sproščeno

ustvarjali. Vse je potekalo mirno, veselo, brezskrbno. Tudi pospravili so vse predmete na svoja mesta. V telovadnici so se zelo razživali in uporabljali orodja kot pravi športniki. Ob koncu obiska nas je osebje pogostilo s pecivom, suhim sadjem in sokovi.

Druženje z našimi vnučki je prehitro minilo. Komaj sva uspeli narediti nekaj fotografij, da se bomo lahko ob njih še kdaj spomnili tega lepega dogodka. Osebje vrtca nam je s tem, ko so nam dovolili »pokukati« v njihovo delo z našimi vnučki, zelo polepšalo dan. Zato sva jim hvaležni in se nadejava takih srečanj še kdaj v prihodnosti.

V RUMENI SOBI

V mesecu aprilu sva spet prišli v Angelin vrtec, tokrat v rumeno sobo, kjer bivajo starejši otroci (3–6). Spet sva bili navdušeni nad sproščenim vzdušjem in redom. Spoznali sva delček materialov, ki nama jih je predstavil najin vnuk Leon pri delu z njimi, najine radovedne oči pa so opazile tudi druge materiale. Med njimi sva videli veliko takih, ki kažejo na to, da se otroci preko dela z njimi učijo za nadaljnje življenje, na primer zemljevide, črke, številke, rekvizite za dnevna opravila (metla, likalni pribor) in druge.

Ko so otroci zaslišali nežno petje sestre Nine, "pospravimo, pospravimo", so vse lepo pospravili. To je bil dokaz, kaj doseže lepa beseda.

Otroci so nam pokazali svoje veselje do petja in plesa. Spoznali smo tudi njihove prijatelje. Ob zaključku so sami prinesli na krožnikih dobrote in nam z njimi postregli. Pri tem so bili kar spretni.

Tako smo z našimi vnučki, vami, drage sestre in vzgojiteljice, preživeli prelepe urice. Hvala vam, da imate rade otroke, in hvala vam, da ste nas povabile.

Vera Šegula in Dragica Žakelj

Z dedkom sva preživela presenetljivo lepe popoldneve v Angelinem vrtcu, kamor sva bila povabljeni. In to kar trikrat. Najprej za Nežo, nato za Jakoba in nazadnje še za Matevža. Ja, res je, kar za tri vnučke, saj imava v vsaki sobi vrtca po enega.

Neža je bila deležna obiska dveh dedkov in dveh babic. Njene roki- ce so urno, natančno in vzorno pokazale več del. Med njimi se je še posebej izkazala z lepimi voščilnicami, ki jih je izdelala z veliko natančnostjo. Z nami je s posebno vnemo uspešno igrala »spomin« in dokazala, da ga ima prav dobrega. Na koncu je s svojimi vrstniki še lepo pela in plesala.

Zaradi bolne babice Mojce je bil Jakob deležen le ene babice in dedka. Jakob je poiskal sestavljanke, ki sva mu jo pomagala sestaviti. Nato je izdelal pikapolonico iz plastelina, ki ji je manjkala ena noga, imela pa je kar veliko pik. Narisal je še sv. Miklavža. Ta je imel veliko vrečo daril za mamico. Da bo avtor slikice poznan, se je Jakob na njo tudi podpisal. Pri plesu je v počasnem plesnem taktu predvsem opazoval svoje vrstnike, plesal pa bolj malo.

Prihodnjo sredo nas nestrpno pričakuje Matevž. Prav gotovo nam bo z vso zavzetostjo pokazal, kaj dela v vrtcu.

Sestram in vzgojiteljicam, ki vlagajo vse svoje napore v vzgojo teh majhnih osebic, da bi postali dobri, delovni in pošteni državljani ter vzorni kristjani, gre prisrčna in velika zahvala.

Vida in Peter Kolbezen

Snežilo je že vso noč in ves naslednji dan, 10. marca, ko sem pričakovala najlepši dan v času, od kar je moja vnučka v jasliah pri sestri Cirili in gospe Milijani. In kljub vremenu je bil.

Težko je opisati občutek, ko je ta majhna četica v skrbnem spremstvu prišla v sobo, se ozirala in ko je skoraj vsak opazil svojo babico ali zraven še dedka. »Tu je moja babica,« se je Jutta glasno razveselila. Našla je svoje delo – malo tu, malo tam in se ustavila pri njej zelo ljubih ključavnicah. Enako prijetno je bilo razposajeno igranje v telovadnici z epizodami lulanja in preoblačenja, vse z ljubeznivim nagovarjanjem in razumevanjem.

Meni je ostal prijeten vtis, da je vnučka varno »spravljena« pri srčno toplih in razumevajočih ljudeh v primernih in skrbno negovanih prostorih.

Za slovo še prijetno presenečenje s povabilom k prigrizku, malo klepeta in prisrčne zahvale za lepo doživet popoldan, ki ga lahko imenujem tudi praznik.

Jutina babica

Angelin vrtec je, poleg srečanja očkov in mamic z otroki, pripravil letos tudi srečanja dedkov in babic z vnuki in vnukinjami v vrtcu. Za otroke je bil to veliki čar pričakovanja, kaj vse bodo lahko pokazali svojim starim staršem. Pa tudi za nas, dedke in babice, je bil to izziv radovednosti, da bomo videli, kaj vse se dogaja v vrtcu, ki po svojem načinu dela velja za nekaj posebnega. Sam moram odkrito priznati, da je bilo zame to že četrto srečanje z otroki v vrtcu, zato sem imel verjetno nekoliko »prednosti« pred ostalimi starimi starši.

Petletni Matevž nas je nestrpno pričakal že na vrtu in nas vse štiri pospremil v razred 1, kjer nam je zavzeto pokazal, s kakšnimi igrami se igrajo in se ob njih hkrati vzgajajo. Številke, slike, zemljevidi in drugi pripomočki poskrbijo za zabavo, otroci pa ob njih spoznavajo črke, živali, predmete, like, skratka, življenje okoli njih izven vrtca. Kljub moji »prednosti« me vsakokrat prevzame smisel otrok za red, disciplino in uboganje brez prisile.

V vijolični sobi so otroci pokazali resnejše delo. V redu in tišini se spoprime vsak s svojim pripomočkom: ob igri pišejo, računajo in spoznavajo navade vztrajnosti in potrpežljivosti, ki vodijo k uspehu in hkrati tudi njihovem zadovoljstvu. Srečanje zaključimo ob pesmi, plesu, molitvi in prijazni pogostitvi, kjer otroci skrbno in zavzeto ponudijo in postrežejo najprej svojim starim staršem, šele potem se posladkajo tudi sami.

Po poti domov premišlujem: hvala Bogu in sestram uršulinkam, da so zopet začele z vzgo-

jo otrok. Temna leta preteklosti in »svobode«, ki so odvzela in prepovedala uršulinkam šolo prav v teh prostorih, so prikrajšala na stotine mladih ljudi za vzgojo, obnašanje, poštenost – skratka, za tiste vrline, ki v rani mladosti v otroku nezavedno postavijo temelj za samostojno spoprijemanje z življenjem. Upajmo, da bodo taki vrtci in šole oblikovali mladino, ki ji ne bo vse »brez veze« in ji ne bo vsak napor na poti k uspehu – odveč.

Hvala za prijetne urice sestram, vzgojiteljicam in otrokom.

Andrej Sušnik

OBISK PRVOŠOLCEV

PIŠE VAM PRV' ČRV!

POČUTIL SEM SE DOBRO. NAJRAJE SEM TAM RISAL. NAJRAJE SEM HODIL VEN NA IGRIŠČE. TUDI RAJE SEM HODIL NA SPREHODE. KO SEM VSTOPILO V VRTEC, SEM ZAGLEDAL VZGOJITELJICE IN OTROKE. NAJRAJE SEM MARAL IN DA ME NEKAJ NOVEGA NAUČI S. NINA. ŠE SI ŽELIM TAKIH OBISKOV. IN TO JE KONEC MOJE ZGODBE.

IGNACIJ DOLAR KUNC

Šolske počitnice

Ko sem prišla v Angelin vrtec, sem pojedla zajtrk.

Ko sem pojedla zajtrk, nam je Mira prvošolčkom pokazala, kakšne strani imajo trikotniki. Nekateri so se imenovali enakokraki, nekateri so se imenovali enakostranični, zadnji se je imenoval raznostranični trikotnik. Potem ko sem končala z delom, smo se zbrali v krogu in zmolili. Nato sem se šla v garderobo obut in obleč. Potem sem šla ven na igrala in sem se s prijateljico Luno igrala na igralih. Potem smo kmalu odšli noter in smo si umili roke. Potem smo se usedli za mizo in zmolili. Med jedjo je prišla sestra Katja, moja prijazna učiteljica iz šole, in me zelo razveselila. Potem so se otroci, ki še hodijo v Angelin vrtec, ulegli na ležalnike. Potem sem šla domov in se še dolgo spominjala, kako lepo sem se imela v Angelinem vrtcu.

svetal s prijateljico,
vrgajateljicami in
izbral dela ki sem
imel najraje.
Užival sem v družbi
svojega brata.
Jabob Tratnik

STARŠI SPRAŠUJEJO

PODROČJE JEZIKA

Razvoj se začne že v maternici, ko otrok sliši glasove in se na zunanje zvoke odziva, občuti ritem govora. Po rojstvu (2. M) se obrača za glasovi, opazuje usta govorečega (4. M) in si razvija govorne organe, pri 1. letu namerno izgovori kakšno besedo (mama, ata, avto).

Po 2. letu se pojavi drugo občutljivo obdobje za učenje jezika. Občutljivo obdobje pomeni, da zanimanje prihaja iz njega, da se z veliko lahkoto, brez napora nauči, s tako lahkoto nikoli več.

Ko otrok pride v vrtec, s seboj prinese:

- besede, ki jih je do takrat slišal, spoznal in shranil v sebi,
- znanje o svetu okrog njega,
- veselje do glasov, rim, dobro uporabo jezika,
- nadzor nad telesom, posebej nad roko,
- veselje in željo po branju in pisanju.

M. M. je jeziku posvetila veliko časa. Zavedala se je, da je jezik:

- osnova za socialno življenje,
- temeljni element za nastanek skupnosti,
- določa identiteto naroda,
- ustvarja možnost za komunikacijo,
- možnost za izražanje,
- spoznavanje sveta.

Za razvoj osebnosti je izmenjava mnenj izrednega pomena. Jezikovno izražanje uspeva le takrat, ko ima otrok **MOŽNOST**, da se izraža. Odrasel se mora zanimati za to, kar otrok pripoveduje, in ga poslušati.

Gre za individualni učni proces in samostojno delo. M. M. izhaja iz načina dela posameznika. V proces so vključeni **TELO, DUŠA IN DUH**.

Razvoj je individualen, potrebuje različne materiale, prostor in čas.

M. M. poudarja, da je 1. cilj materialov razvoj konstruktivnih energij, preko materialov pri-

dobi sposobnost za samovzgojo. Odgovarja na njihove potrebe, ki so orientacija tega, kar je že znal. Ko otrok hoče spoznati črke, sam vpraša, katera črka je to? ... to je posledica občutljivega obdobja.

Kar koli počnemo, je del jezika, vse besede ...

M. M. ugotavlja, da se **RAZUM** in **OKO-ROKA** razvijata ločeno.

Posredna priprava na branje in pisanje:

OKO-ROKA

Vaje VŽ

- Pinceta
- Striženje
- Pisanje s kreda
- Sestavljanke s prijemki
- Risanje
- Šivanje
- Izdelovanje iz slanega testa

RAZUM

Navodila

- Sposobnost govorjenja
- Sposobnost poslušanja
- Stenski plakati

- Čiščenje škatle
- Pomivanje mize

Neposredna priprava na branje in pisanje

OKO-ROKA	RAZUM
• Peščene črke	Sliši glasove
• Piše v pesek	Poslušanje
pesmic	
	Recitiranje,
šumi iz okolja	

Sledi t. i. premična abeceda.

Velik poudarek na čutilih. Danes je veliko vidnega zaznavanja, manj pa zaznavanja z drugimi čutili. Interes za črke vzpodbudimo na različne načine.

Raziskovalec:

- Išče predmete na določen glas po sobi.
- Išče predmete, ki vsebujejo določen glas.

V pripravljenem okolju se otrok avtonomno poda v raziskovanje in takrat, ko otrok kaže zanimanje, ga spodbujamo, mu dajemo dražljaje.

Koraki do branja in pisanja so:

1. Veliko govori z otrokom, pravilno uporablja besednjak, vključuj otroka v pogovore, dajaj besednjak novim predmetom, igray se igre, ki podpirajo besedni razvoj, igre za gibljivost jezika, izmišljuj si rime in pesmi.

2. Branje knjig (bonton, kako obračamo liste, nosimo, spravimo).

Nekaj iger za besednjak:

- Poimenovanje predmetov (prinesi mi kredo ...)
- Poimenovanje telesa (tudi težja – zapestje, stopalo)
- Simon pravi ...
- Ugani predmet (vrečka presenečenja – opišuje oz. ugiba)

- Ugani besedo: narediš gib, otrok ugiba – skok, nasmeh, ples)
- Ugani predlog – žoga in škatla (daj na, pred, za, ob)
- Karte zaporedja (otrok jih postavi v zaporedje in si skupaj izmišljujeta zgodbo)
- Karte za klasificiranje (2 karti, ki sodita skupaj, npr. nakupovalni voziček in trgovina)
- Sortiranje: težko – lahko, magnetno – ne magnetno ...
- Igra za ritem (ploskanje na zloge domačih ...)
- Poslušanje zvokov: blizu – daleč
- Leti, leti
- Med nami je nekdo, ki ima zelen pulover
- Nakupovalna pesem (NA m, k, o, b ...)

Otrok posluša glasove, ozavešča se, da so besede sestavljene iz glasov in povezuje glasove z grafemi.

Peščene črke – konkreten material za učenje

Premična abeceda – je most med branjem in pisanjem

(preden začnemo z njo, je igra glasov in poznati mora $\frac{3}{4}$ črk)

Uvod v Premično abecedo:

- Lahko najdeš M?
- Ali lahko poveš, kako se imenuje tole?
- Vzameš nekaj črk, jih zmešaš in otrok jih da v prostor, kjer so »doma«.
- Mimogrede otroka prosiš, da ti prinese eno črko.

Primer: Kaj bo danes za malico? JOGURT, bova napisala!

SKUPAJ razčlenjujemo: J, kateri glas je zdaj, joooooo – položi, kar slišiš, in postaviva O, jog (zadnji glas malo poudarim) ...

- NIČ ni narobe, če je napisano fonetično!
- NE spodbujamo, da bi prepisal, ker je prekmalu in roka še ni pripravljena in ne bo v zadovoljstvo otrok.
- NE sprašujemo otroka, KAJ je napisal.

- Navodilo: POLOŽI, KAR SLIŠIŠ.

Otrok glasovno prepozna besede, gradi besede, ne da bi poznal in bil fizično sposoben pisati. Gradi besede, to pa pomeni, da analizira glasove in jim postavlja ustrezne grafične znake!

Pisanje in branje sta dva procesa. Pisanje je zelo podobno govoru, branje pa zahteva cel kup posebnih strategij.

M. M. je menila in zagovarjala, da je pisanje pred branjem, saj se otrok z znanjem povezave med glasom in črko lažje nauči pisanja svojih lastnih misli in ne zapisa drugih.

!!! Nekega dne pa bo začel sam razmišljati, kaj je napisal in bo začel sam spontano brati, kar je napisal. TO JE MAGIČNI TRENUTEK, ki se zgodi. V tem trenutku je otrok začel brati. Ne samo da misli, da je bralec, v resnici tudi je.

Nadaljnje spodbude:

- Magnetne črke na hladilniku
- Pred otrokom pišeš listek za v trgovino
- Zabavna sporočila, pohvale
- Slika – predmet
- Karte, ko otrok bere kratke besede (+ pred-

met, + slika), imena otrok, nasprotja, poklice, instrumente ...

- Napis predmetov v stanovanju (omara, pomivalni stroj, polica ...)

Pri pisanju je pomembna drža pisala, prostor, površina, svetloba ...

- Pisanje črk, ki imajo podoben začetek (m, n, v, r)(l, h, k, b, f, e)
- Pisanje po pesku (3½–4½)
- Pisanje po tabli (napolni tablo)
- Pisanje na papir (4+) – ko že zna na tablo in je zadovoljen s svojo obliko črk
- Pisanje med črtami (list upognemo v harmoniko)
- Pisanje po zraku ali na hrbet
- S prstnimi barvami
- Slikanje črk
- Poimenovanje predmetov in zapis
- Kovinski liki (vaje za fino motoriko)
- Lastne knjižice, ko otrok sam nariše in napiše

Naravnega vzgiba, ki je v otroku, mi ne moremo dati, to je v otroku, ko pa pride na dan ...

Ko otrok zna pisati in brati, imamo na voljo kmetijo, kjer spoznava slovnico. S konkretnim materialom, ki je otrokom zelo mikaven, in s konkretnimi vprašanji otrok postavlja simbole za samostalnike, pridevnike, števnike ... Otrok sicer ne ve, da se to tako poimenuje. Sledijo stavčne analize, lov za povedkom ...

Običajno bolj malo otrok že v vrtcu pride do te stopnje, so pa izjeme. V vrtcu največ časa posvetimo iskanju glasov in grafičnih simbolov zanje.

Predlog: s skupnimi močmi doma napolnimo pripravljene vrečke presenečenja s predmeti, v katerih se skriva določen glas in tako pomagamo našim otrokom.

Za vsak glas poiščemo: 3 predmete, kjer je glas na začetku, 3 predmete, kjer je ta glas v sredini besede, in 3 predmete, kjer je ta glas na koncu besede. Npr. v vrečki »l« so : lev, lisica, lestev, balon, slon, kamela, krokodil, šal, gol.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem staršem za podporo in pripravljenost na akcijo zbiranja predmetov. Vse vrečke sedaj že visijo v naši predstobi in jih otroci z velikim veseljem raziskujejo.

Pripravila vzgojiteljica Martina Jerina

OBČUTLJIVA OBDOBJA V ČLOVEKOVEM RAZVOJU

Dolgoletne izkušnje z otroki so MM pripeljale do spoznanja občutljivih obdobij v razvoju otroka. Otroci gredo skozi določena obdobja, v katerih kažejo nadnaravne nadarjenosti in sposobnosti, ki kasneje izginejo. Med temi obdobji je otrok obdarjen s posebno občutljivostjo, ki ga žene, da osredotoči svojo pozornost na določen vidik v okolju in da druge zanemari. Za takšno zanimanje ni razlog v večji radovednosti, bolj je podobno goreči strasti. Čustveno navdušenje najprej raste iz globin nezavednega in se nato kaže v čudoviti ustvarjalni aktivnosti, v povezanosti za zunanjim svetom, tako da gradi zavest. Ko je OO na višku, ga lahko primerjamo z žarometom, ki prihaja iz uma in osvetljuje določen del okolja, tako da pusti ostalo v pozabi. Učinek takšnega osvetljujočega in selektivnega žarka pozornosti je ta: kjer sta bila zmeda in nered, je prišlo do reda in razlikovanja.

Seveda se bo otrok razvijal tudi brez pozornosti na občutljiva obdobja, vendar bo imel individualni primanjkljaj v primerjavi s tem, kar bi lahko bil.

- Pripravimo okolje, da ima material dostopen, ko pride čas za to, ga bo opazil in sam začel z uporabo.
- Dajajmo otroku samo potrebno pomoč, vsaka nepotrebna pomoč je ovira otrokovemu razvoju.
- Nesmiselno je poskušati ujeti občutljivo obdobje, ko je minilo. Zamudili smo avtobus, ki je bil zadnji in edini za določeno destinacijo. Npr.: nesmiselno je pričakovati od 7-letnega otroka, da ga bodo zanimale peščene črke.

Občutljivo obdobje za red

- Že od 1. do 2./3. leta kaže otrok posebno zanimanje za red tako v času kot v prostoru. Zanj je bistvenega pomena, da ima vse v okolju določen prostor in da si aktivnosti v dnevu sledijo po ustaljeni rutini. Za odraslega je red urejenost hiše ... Za otroka je red stalnost v okolju, otrok hrepeni, da imajo stvari določen prostor in so namenjene vedno istemu namenu. Nered ga boli in ga čuti kot rano v globinah svoje duše, tako da bi lahko rekel: Ne morem živeti, če okoli mene ni reda.

Kako otroku pomagamo skozi občutljivo obdobje za red?

- Ker otrok potrebuje red v svojem življenju, da lahko izgradi svoj um, mu lahko pomagamo z ustaljenostjo v okolju in rutinami vsakega dne.

Pripravila Mira Gale

Značilnosti občutljivih obdobij

- Omejeno trajanje/pridobitev novih sposobnosti, učni procesi uspejo z lahkoto, možni so veliki napredki.
- Zunanji vplivi ne morejo sprožiti nastanka občutljivih faz ali ga celo pospešiti.
- Zamujene prilike je kasneje težko nadoknaditi.
- Napor (naprezanje) vodi do rasti (naraščanja) moči znanja in pri otroku doseže zadovoljstvo (normalizacijo).
- Po stanju nasičenja se zbudi novo zanimanje za druge predmete in dejavnosti.

Kaj lahko storimo ob občutljivem obdobju otrok?

- Dopustimo otroku, da sledi določenim interesom, ga ne prekinjamo.

VSTANI IN STECI K JEZUSU

Evharistični kongres se bo zgodil 13. junija 2010 v Celju. Zagotovo je najpomembnejše v pripravi, da poglobimo odnos do živega Jezusa pod podobo kruha. Sveta maša bo ob 11. uri na stadionu, pomembno pa je tudi vzporedno dogajanje doma, v vrtcu in spremljevalni program, ki bo pred sv. mašo posebej za družine z otroki v katoliških vrtcih. Katoliški vrtci pripravljamo poseben program za družine, ki se bo začel ob 9.00 na Hudinji, v Salezijanskem centru, in bo trajal do 10.30, nato bomo skupaj odšli na stadion. Pripravljena je posebna kateheza, del le-te želimo podeliti z vami že sedaj:

»Jezus je navzoč povsod, še prav na poseben način pa je navzoč pri evharistiji, v kruhu in vinu. To, da bo navzoč v kruhu in vinu, je Jezus povedal učencem pri zadnji večerji, dan pred tem, ko je umrl na križu. Takrat je vzel kruh, ga blagoslovil, razlomil, dal svojim učencem in rekel: »To je moje telo, ki se daje za vas.« In potem je vzel kelih z vinom in rekel: »To je moja kri, ki se za vse preliva v odpuščanje grehov.« Ko je končal, je učencem rekel še: »To delajte v moj spomin.« In učenci so to povedali naprej in še danes vsi duhovniki delajo tako, kot jim je bilo naročeno. Lomijo kruh in pijejo iz kelihov.

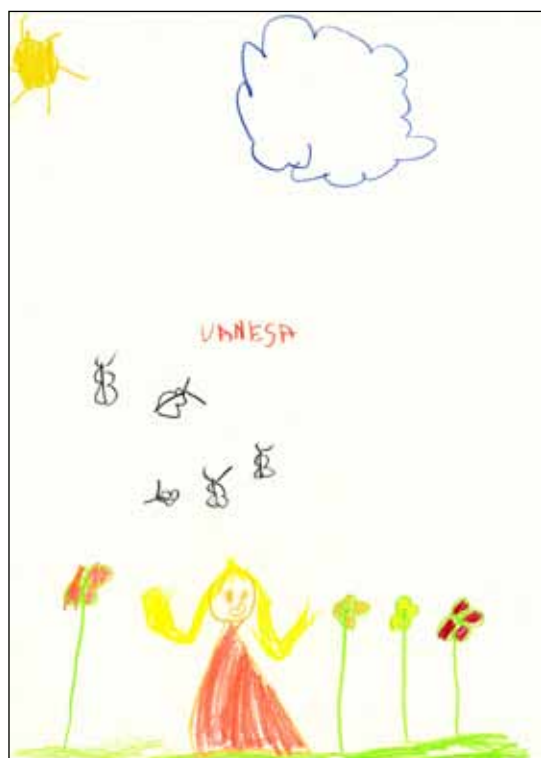

Pa ne samo duhovniki, tudi mi vsi smo povabljeni, da delamo tako, kot nam je naročil Jezus. Da tudi mi dajemo drugim na razpolago samega sebe. Da smo do drugih prijazni, jih razveseljujemo. To je dosti lažje, če imamo Jezusa v sebi. Ko nam to uspe, smo veseli. To veselje in to radost prinašamo k sv. maši in jo darujemo. Pri sv. maši pa lahko ponovno prejmemo Jezusa v kruhu in vinu in imamo spet moč za to, da se po Jezusovem zgledu darujemo naprej.«

Pripravili v vrtcu Dominik Savio v Domžalah

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

ZAHVALE ČESTITKE

ČESTITKE DRUŽINAM OB ROJSTVU OTROK

Družini Maček ob rojstvu četrtorojenke Jane.
Družini Kržič ob rojstvu drugorojenca Jake Tiana.

Družini Čebulc ob rojstvu tretjerojenke Sare.
Družini Šuštaršič ob rojstvu drugorojenke Eve Julije.

Družini Dolničar ob rojstvu drugorojenke Eve.
Družini Beltram ob rojstvu drugorojenke Mile.
Družini Medvešček ob rojstvu četrtorojenca Petra.

Družini Korbar ob rojstvu četrtorojenca Matica.

ZAHVALE

HVALA vsem, ki ste nagovorili babice in dedke, da so se v tako velikem številu odzvali za popoldanski obisk v jaslih in vrtcu.

HVALA za vse pobude za lepšo skupnost otrok, vzgojiteljic in staršev Angelinega vrtca.

HVALA vsem, ki nas spremljate z molitvijo, posebej hvala za molitev za vzgojiteljice.

HVALA g. Mitju Strojansku za izdelavo programa za elektronsko pošiljanje računov.

HVALA vsem, ki ste nam izrazili pozornost z voščilnicami za praznike, darovi ob rojstnih dnevih in drugih priložnostih.

HVALA vsem, ki se trudite pri sooblikovanju utripa našega vrtca v dobro otrok.

HVALA vsem, ki ste darovali v sklad Izak za pomoč socialno šibkejšim družinam.

HVALA.....

»KDOR RAD IN HITRO DA, DVAKRAT DA«

Kadar darujete v dobroteljni sklad Izak, ki je ustanovljen v okviru Uršulinskega zavoda, bo Vaš dar namenjen družinam, ki težko poravnajo stroške vrtca, glede na možnosti, ki jih imamo.

SKLAD IZAK – za družine

TRR: 24200-9004341052

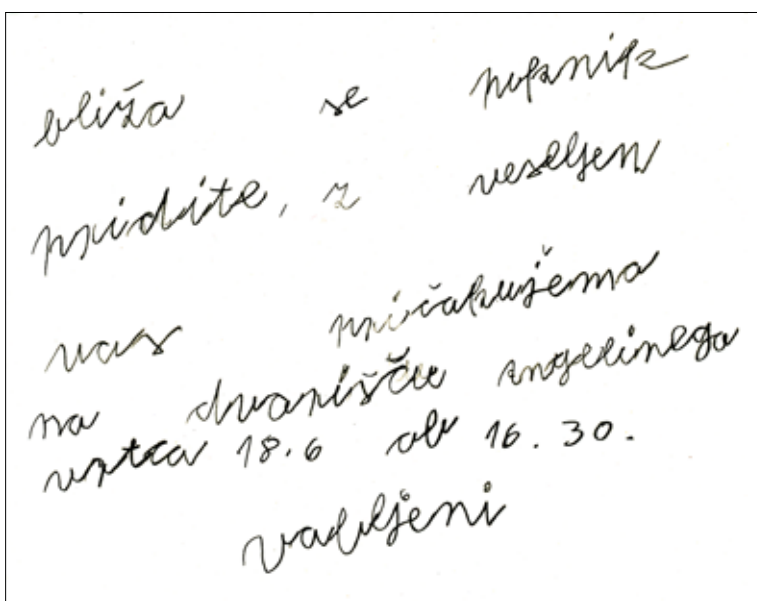
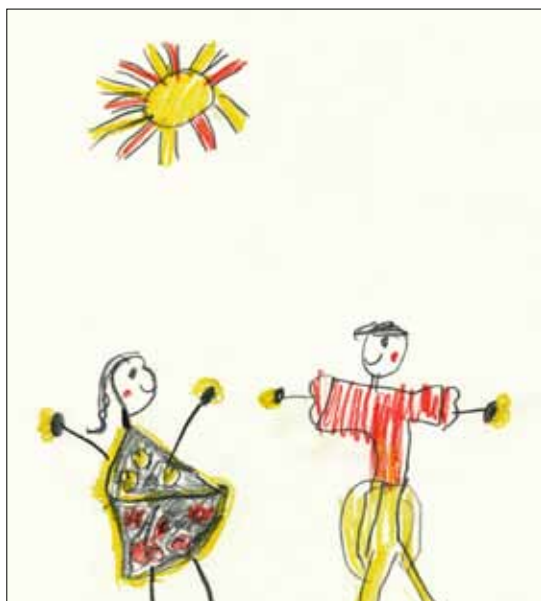
Vedno nam pridejo prav:

- kozmetični in papirnati robčki,
- majhni predmeti, ki na zelo realen način predstavljajo nek predmet, osebo ali žival,
- predmeti in slike z različnih kontinentov,
- pletene košarice ali pladnji,
- lepe steklenice, primerne za vaze,
- manjše vazice za en cvet,
- gumbi,
- škatlice – lepa embalaža,
- hotelska mala mila,
- manjše posodice, skodelice, stekleničke,
- neveljavni kovanci,
- papir,
- revije in koledarji za izrezovanje,
- stvari, za katere menite, da bodo otrokom v spodbudo pri razvoju in v veselje.

KOLENDAR DOGODKOV

V petek, 4. 6. 2010, se bomo vzgojiteljice in otroci poslovili od bodočih šolarjev. Slovo bo v dopoldanskem času.

V nedeljo, 13. 6. 2010, se bomo kot Angelin vrtec udeležili evharističnega kongresa. Vabljeni cele družine otrok iz našega vrtca. Vabljeni tudi babice in dedki, ki se nam lahko pridružite na avtobusu iz Ljubljane. Naj bo to za vse nas nepozaben praznik božje ljubezni do vsakega od nas. Več informacij prejimate po elektronski pošti ter so na oglasni deski in internetni strani.

Od 26. 7. do 13. 8. 2010 bo Angelin vrtec zaprt.
Ponovno se bo odprl v ponedeljek, 16. 8. 2010.

Salve d.o.o. Ljubljana

Rakovniška 6

1000 Ljubljana

T: 01/427-73-10; F: 01/427-30-40

E: info@salve.si; I: www.salve.si

NAJPREJ JE BILA MARIJA

Drobna slikanica želi prikazati otroška leta Marije preden je postala sestra. Prav v nežnih letih je dobila moč, da je lahko postala močna žena in podarila svoje življenje Bogu. Ustanovila je Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja.

PIKICA SREČE

Bogato ilustrirana knjižica iz sveta živali bo malim in velikim »otrokom« razkrivala pomen življenja. Vsi, otroci in odrasli, izgubimo veliko časa za primerjanje z

drugimi in ugotavljanje, kaj meni manjka. Dolgo časa traja, da ugotovimo, da ni nihče izmed nas popoln. Vsakdo mora sam priti do ugotovitve, da ima vsaka reč svoj namen in vsak med nami svoje poslanstvo.

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

“Zaupajte
in trdno verujte v Boga,
saj vam bo
pri vsem pomagal.”

iz Spisov svete Angele Merici

Mozaik p. Marka Ivana Rupnika: Sv. Angela Merici in Marija, tabernakelj, kapela Uršulinskega samostana Ljubljani; Foto: Tamino Petelinšek